

Hudiboji divjajo ob nemški meji

AMERIČANI V LUKSEMBURGU; RUSKI PARAŠUTNIKI V JUGOSLAVIJI; DRUGE VESTI

Zavezniški stan v Franciji. — Najnovejša poročila omenjajo, da so ameriške čete udrele v malo kneževino Luksemburg in da so v nedeljo osvobodile mesto Luksemburg. Na tej točki so samo še 6 milj od nemške meje preko katere leži bogata Saarska kotlina. Angleži v Belgiji so še 14 milj od nemške meje in na rekem kraju le še 10 milj, omejnja poročila. Najhujši zavezniški pritisk je na fronti kakih 60 milj dolg med južno konico holandskega ozemlja in doli preko Luksemburga. Boji morajo biti zelo srčiti. Poročila omenjajo, da so Amerikanci dovedli na fronto svoje težke topništvo, ki zdaj silovito obdeluje omejnja nemška mesta in utrube v Siegfriedovem trdnjavskem pasu. General Eisenhower je že od sobote naprej ugasnil vse vire poročevanja s fronte, ker noče, da bi Nemci iz naših poročil izvedeli kje se izvajajo ameriški pritiski. Te metode so se uspešno obnesle v prejšnjih bitkah v Franciji in se bodo gotovo tudi sedaj.

Iz nemških radio poročil poznano, da so nazijski voditelji dne vrgli vse kar imajo v trdnjavski Siegfriedov pas in skušajo s posebnim fanatizmom utrditi moralo v svoji vojski. Na vojake apelirajo, da je to konje že od sobote naprej ugasnil (Dolge na 4. strani)

CHURCHILL IN ROOSEVELT NA VAŽNEM POSVETOVANJU

Quebec, Kanada. — V tem zgodovinskem mestu Kanade se bosta ta teden zopet sestala na enem najvažnejšem sestanku angleški prvi minister Winston Churchill in predsednik Roosevelt. Churchill je došel v mesto že v nedeljo večer. Z njim so došli angleški vojaški, mornariški, gospodarski in razni pravni strokovnjaki. Predsednik Roosevelt pa ima priti v ponedeljek ali torek s svojimi ameriški vojaškimi, mornariškimi, gospodarskimi in drugimi strokovnjaki. Obdana z najboljšimi strokovnjaki svetovalci bosta skušala vodilna zavezniška voditelja ustvariti jasno določene načrte za končne udare na Nemčijo, ki bodo prisilili Nemce na kolena in k brezpogojni udaji. Dalje jasne načrte za ureditev povojne Evrope, in dalje za končni pritisk in udar na Japonec in potem za ureditev povojne Azije. Načrti so težki in obširni. Posvetovanje bo trajalo gotovo več dni.

Velika skrb tare oba državnika, kaj bo z osvobojenimi de-

NACRT ZA POVOJNI OBRAT INDUSTRIJE OBJAVLJEN

Washington, D. C. — Zadnjo soboto je objavil predsednik Roosevelt nekatere načrte povojnega programa za povrat v normalno stanje in obrat industrije po tem, ko bo Nemčija premagana. Vojna proizvodnja se bo znižala in omejila za 40%. Načrt je izdelal s svojimi svetovalci direktor za vojno mobilizacijo vseh virov za vojno James F. Byrnes.

Glavne točke tega programa so: 1) Obrat v industriji se bo omejil na 40 ur dela na teden. 2) Vlada kontrola nad zaposlevalcem delavcev bo dvignjena in ukinjena. Delavci si bodo lahko svobodno prebirali in izbirali delo. 3) Višina cenam blaga za civilno uporabo ostane v veljavi dokler vojna vsepovsod ne jenja. 4) Odmerjevanje blaga za prehrano bo za razne predmete odpravljen, nekateri predmeti ostanejo pod odmerjevanjem, dokler bo to potrebno. 5) Odmerjevanje gasolina ostane in ko bo vojna je-

želami v Evropi. Predvsem, Francijo, Italijo, Jugoslavijo, Rumunijo, Bolgarijo in Grčijo, ko bodo odšli Zavezniki iz njih. Kakor zdaj zgleđa, bodo vsepovsod veliki preobrati, ki bodo rodili vsepovsod notranje krave konflikte. Dalje koliko časa naj Zavezniki ostanejo v Nemčiji po zmagi? Dalje ureditev zadev v Aziji. Kitajci zahtevajo popolno osvoboditev vsega kitajskega ozemlja. To je kočljivo vprašanje, ker Anglija je interesirana v južni Aziji, v Indiji, v južnem Pacifiku in še marsikje drugje. Za vse je treba točnih in jasnih načrtov in ta posvet v Quebecu jih bo skušal najti. Posvet je zelo važnega značaja.

NOVICE IZ PARIZA

V New Yorku so bili ljudje čisto iz sebe, ko je prišlo poročilo, da so francoski patriotje osvobodili Pariz, ki štiri dolga leta ječal pod nazijsko peto. Na silki vidimo množice, ki so proslavljale ta dogodek v Rockefeller Center, kjer se je zbral Odbor Borilnih Francozov, da izrazi svoje veselje in zahvalo. Velike množice so se zbrali okrog zastav Zedinjenih narodov.

POPOLNA OSVOBODITEV BALKANA TEKOM ENEGA TEDNA

Moskva, Rusija. — Ruske čete so prišle v stik z četami maršala Tita še zadnjo soboto in zdaj, kakor omenjajo poročila, že skupno operirajo proti Nemcem v Jugoslaviji. Drugo poročilo omenja, da so ruske čete domalega že zasedle vso Bolgarijo. V Varni in v nekem drugem pristanišču so Rusi baje dobili 112 raznih nemških ladij, med temi tudi sedem podmornic. Bolgarski narod baje sprejema Russe kot svoje brate in jih z vzhvičenjem vsepovsod pozdravljajo. Ruska vlada je v soboto dostavila Turčiji ostro noto, zahtevajoč, da slednja sodeluje v vseh novejših razvojih na Balkanu. Med tem, pravi poročilo, se ruske čete približujejo bolgarsko-turški meji. Kakor zgleđa Rusi nastopajo na Balkanu neodvisno. Za Slovence ni to nobena škoda.

FRANCOZI ŽE ZAHTEVAJO ARETACIJO ZA ŠTIRI ADMIRALE

Pariz, Francija. — Francoški odbor, ki preiskuje obnašanje raznih francoskih voditeljev tekom okupacije zahteva, da se ima takoj aretirati štiri francoske admirale, ki so: Jean M. Abrial, Jean Esteve, Augustin Gouton in A. Cortot. Dolži se jih, da se niso pravilno obnašali ob navalu in ne potem med časom okupacije.

NOVI POTRESNI SUNEK NA VZHODU

Canton, N. Y. — V soboto jutro so se pojavljali skoro pet minut potresni sunki v tej okolici. Zadnji teden v ponedeljek so čutili precej močan sunek, ki je trajal več sekund. Več strank v mnogih krajih je bilo vznemirjenih radi teh potresnih sunkov.

POVODENJ V MEHIKI — 51 MRTVIH

El Paso, Texas. — V državi Chihuahua v Mehiki, je prestopila bregove reka Parral in voda je poplavlila vse nizave obreki. Poročilo omenja, da je v povodnji utonilo 51 ljudi.

KRIZEM SVETA

London, Anglija. — Zavezniki so tekom prvih 28 dni invazije izkrcali v Franciji nad 1 milijon mož. 183,500 avtomobilov in trukov in 650,000 tonov raznega vojaškega materiala. To kljub vsem zaprekam in nemškimi grožnjam z novim orožjem.

Washington, D. C. — Direktor vojne mobilizacije James F. Byrnes, objavlja, da je vojna proizvodnja v mesecu avgustu bila za 19% višja od proizvodnje v mesecu juliju. Proizvodnja mora nadaljevati dokler ne bo dosežena popolna zmaga vsaj v Evropi.

London, Anglija. — Belgijska zamejna vlada, ki je vedrila v Londonu od leta 1940, ko je pobegnila pred prihajajočimi naziji se je zadnji teden vrnila domov v Bruselj in začela s civilno upravo v osvobojeni Belgiji. Vladi načeljuje ministerski predsednik Pierlot.

Washington, D. C. — Naborni direktor general Hershey javlja, da z mobilizacijo vlada ne bo še jenjala. Okrog 100,000 mož bo vpoklicanih v vojsko vsak mesec do konca tega leta. Za naprej pa, kakor bodo zahtevale vojaške potrebe.

Chungking, Kitajska. — Katoliška misijonska postaja Maryknoll je bila te dni ponovno bombardirana po japonskih letalcih. To postajo so Japonci že večkrat napadli. Pri zadnjem napadu je moralo Japoncem zmanjkati bomb, ker so mesto bomb vrgli na postajo več košar napolnjenimi z ročnimi granatami.

Rim, Italija. — "Osservatore Romano" je objavil te dni opozorilo, da po nekih krajih uporabljajo na vozilih papeško zastavo, kar je zloraba. List opozarja, da se bo legalno postopalo proti takim slučajem. Kje in kdo zastavo uporablja, list ne omenja.

London, Anglija. — Angleški prvi minister Winston Churchill je obljubil poljski deputaciji, da se bo ustanovilo po vojni močno in neodvisno Poljsko.

RUSKI ZNANSTVENIK OBUJA MRTVE S TRANSFUSIJO

Washington, D. C. — Ruski znanstvenik Dr. Vladimir Negovsky je uspel v dvanajstih slučajih, da je obudil mrtve vojake k življenju. To je dosegel potem, ko so zdravniki ugotovili smrt. Treba pa je silno hiteti, dokler ne začne razpadati organizem možganov. Proces je sledeči: Takoj ko nastopi stanje smrti je treba dati taki umrli osebi potom umetnega dihanja zraka v pljuča s tem, da se ji utakne posebno cev v grlo in se s sponsebno sesalko nažene zrak v pljuča, obenem je treba dati injekcijo krvi v sesalne žile, da jo sesalni organizem požene naprej v žile in tako obnovi krvni obtok. Injekcijo se da, ko začne biti srce, ki po umetnem dihanju kmalu začne. Delati je treba silno hitro in vsak slučaj se ne obnese, najbrže radi predolgega omrtnila možganskega organizma in raznih žilic. Vendar pa ta zdravniški uspeh vzbuja vsepovsod veliko pozornost.

GANDHI IN JINNAH NA POSVETU

Bombay, Indija. — Mohandas K. Gandhi in Mahomed Ali Jinnah, voditelja dveh največjih političnih strank v Indiji sta se te dni sestala za razgovor, da bi našla možnost za sodelovanje med Indijskim narodnim kongresom in Muslimansko ligo. Gre za notranjo politično ureditev Indije.

DVA OTROKA SE ZADUŠILA V LEDENICI

Salt Lake City, Utah. — V tukajšnji bližnji vasi Sahara sta se po neprevidnosti zaprla dva brata, eden star 5 let, drugi 3 leta v domačo ledenico, katere od znotraj na to nista mogla odpreti. V zaprti ledenici sta se oba zadušila. Ko so služajno čez nekaj časa šli nekaj iskati v ledenico so ju našli mrtva.

sk. Churchill je podal to izjavo ob petletnici nazijskega napada na Poljsko.

NEMIR V HRVATSKI ARMADI POGAŠEN S KRVNO ČISTKO

Washington, D. C. — Nezadovoljnost in nemir v oboroženih silah takozvane svobodne Hrvatske proti nazijskemu gospodarstvu se širi in kaže na vseh koncih bolj in bolj. Da bi zatrti ali vsaj omejili ta uporni duh in pokret proti sebi, so se naziji poprijeli klanja, ki je že do sedaj zahtevalo številne žrtve. Te dni je v nazijskem hrvaškem listu Kroatienzeitung izšlo poročilo, da je glavni stan nemške Wehrmacht v Zagrebu obsodil na smrt večje število častnikov in moštva iz vrst ustave, ker so bili obdolženi, da so pripravljali vstajo med Paveličevimi četami in "sodelovali pri delavnostih, ki so sovražne hrvatski državi."

Nazijsko sodišče v Zagrebu je dne 11. avgusta obsodilo na smrt naslednje člane hrvatske vojske: topničarski praporščak Mato Marinić, major Niko Radić, pehotni praporščak Vladimir Ivković, domobranski rezervist Avgust Lončar, rezervist korporal Ivan Milasinić, topničarski kapitan Anton Godić, podčastnik Ivan Pindulić, štabni saržent Josip Zerjav, rezervni letalski poročnik Mirko Janeković in praporščak Franjo Zlatić.

Naziji so jih obdolžili, da so ustanovili in vzdrževali skrivne komunistične odbore od leta 1942 naprej, pod vodstvom majorja Niko Radića, ter poskušali pridobivati člane hrvatske vojske za svoja protipostavna in protidržavna delovanja. Nadalje so jih naziji obdolžili, da so imeli stike s partizani ter razdeljevali letake, ki so jih dobivali od partizanov ter so tako brez prestanka obveščevali upornike o kretanju nemške Wehrmacht, in da so zbirali denar, posebno pa zdravila za upornike.

RAZNE PODROBNOSTI IZ JUGOSLOV. TABOROV

Washington, D. C. — Dne 22. avgusta so zavezniška letala prenesla prek Jadrana v Italijo 820 težko ranjenih vojakov Jugoslovanske osvobodilne armade iz bojišč v Črni gori, kakor je pred kratkim naznanil radio Osvobodjena Jugoslavija, kar je bilo sporočeno našemu Vojnemu obvestilnemu uradu.

Ta oddaja je tudi trdila, da je bilo do zdaj blizu 8,000 ranjenih z aeroplani prenešenih v Italijo, ter dostavila, da je to v veliko pomoč Armadi narodnega osvobođenja, ker je v domačih bolnišnicah še vedno blizu 20,000 ranjenec.

Na drugi strani pa nam objavlja nazijskega radia v Atenah na Grškem nudi nekoliko vpogleda, kaj dela lukasti poglavar v Srbiji general Milan Nedić. Dne 3. septembra, na tretjo obletnico odkar je prevzel svojo oblast, je nastopil v javnosti s posebnim govorom. Med drugim se je baje izrazil, da se je načrt sodelovanja z nazijskimi okupacijskimi četami izkazal kot uspešen in da je Srbija glavna balkanska sila za pobijanje boljševizma.

To je bilo 3. septembra. Kje je Nedić danes in kakšne izjave daje sedaj, ko ima pred nosom ruske bajonete in ruske tanke, bi bilo vsekakor zanimivo vedeti. Zadnje dni preteklega tedna je usoda začela zvoniti najzjem v Jugoslaviji smrtno pesem. Prišli so v klešče, ki jim bodo odšcepile glavo, ker se skoraj ne morejo izmuzniti iz njih. Na ozkožuju in v Sloveniji.

Smrtna obsodba je bila izvršena 22. avgusta, pravi nazijski list.

Razen tega je bilo aretiranih še mnogo drugih članov hrvatske vojske, ki so čutili z "uporniki", pravi nadalje poročilo, in vse te sedaj preiskujejo in zaslišujejo. Znaki sovražnega mišljenja se hitro širijo med oboroženimi silami "neodvisne" Hrvatske.

Svedski list v Stockholmu, Svenska Dagbladet, je 4. septembra objavil poročilo, da so naziji začeli razoroževati "vladne" čete na Hrvaškem, potem ko je na mnogih krajih prišlo do hudih spopadov.

Vzhodu so Rusi prišli v Jugoslavijo in se združili z enim delom Titove armade, na zahodu pa so edince 5. ameriške in 8. britiške armade pristale na jugoslovanskem ozemlju in se združile tam z drugim delom Titove armade. Ta skupni nastop iz obeh strani naenkrat se je zgodil z namenom, odrezati pot kakim 200,000 nazijskim vojakom na južnem Balkanu.

Več kot 1,000 Nemcev je bilo ubitih ali pa ranjenih, ko je bil nemški vojaški vlak vržen iz tira pri Skoplju, na progi, ki bi nudila najzjem največ prilike za umik.

Posebej izvežbani zavezniški oddelki v razdejanju prometnih zvez so prišli iz Italije v Slovenijo in na Hrvaško. Skupno z njimi so nastopili tudi letalci 15. ameriške zračne sile.

Glavna pot, po kateri bi se Nemci lahko izmuznili, je železnica Skopje-Beograd. Zavezniki skupno s partizani so to progo presekali na več mestih, s tem da so podrli mostove. Podobno delo je bilo narejeno tudi na Hrvaškem, posebno na progi Beograd-Zagreb pa tudi na progah v sarajevskem okrožju in v Sloveniji.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscriptions
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za točkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutro. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KONFERENCA V DUMBARTON
OAKS

V Dumbarton Oaks blizu prestolnega mesta Washingtona trajajo že več dni razgovori glede gospodarske, politične in socialne uredbe pojnega sveta, kakor tudi glede mednarodne organizacije, ki naj bi čuvala nad svetom, da se v njem ohrani mir in da ne pride do sličnih tragičnih vojn, v kakršni smo bili pred tridesetimi leti in v kakršni smo zdaj. Ideja sama na sebi je lepa in vredna vse pozornosti. Države in narodi se bodo morali pač organizirati in skupno delati, če hočejo, da bo na svetu več sloge, manj raznih nasprotovanj, kakor jih je bilo dosedaj. Obris in načrt je lep in vsakemu dopadljiv. Saj je svet tako potreben miru.

Ampak tudi ta zadeva, to vprašanje nima samo lepega dopadljivega obraza, marveč tudi druge strani, na katerih so skrite mnoge še ne predvidene težave in sitnosti. Ves svet skupaj ni nič drugega kakor ena velika nad dva bilijona broječa družina. Iz ljudi obstoji, boljših in slabših, kakor vsaka posamezna povprečna družinska edinic. V navadni ožji družini, broječi pet ali več članov, so malokdaj vsi enakega mišljenja, vsi enake narave. Še manj najdemo vzajemnega soglasja že pri enemu narodu, kako ga pa naj pričakujemo v skupni svetovni družbi, ki obstoji iz vseh mogočih narodov, plemen, barv, itd.? Kakšen angelski mir med narodi na svetu bo težko dosegljiva reč. Lahko pa pride vsaj do neke pametne ureditve, da se narodi ne bodo zatekali ob vsakem prepiru k meču, topovom, bombam in vojnemu uničevanju. Na to pot so skušali privesti narode in svet že mnogi voditelji v prejšnjih stoletjih po vsaki vojni, pa so imeli dosedaj še vedno neko smolo. V zadnji svetovni vojni se je nesmrtni Wilson veliko trudil, da bi svet v tem oziru uredil. Prišlo je do Lige narodov, do Društva narodov in se je idealno delovalo v smeri miru. Nekaj dobre volje so imeli vsi narodi. Prišli so zraven, sodelovali so, šlo pa ni, in Liga narodov in Društvo narodov je razpadlo. Uničili so ju italijanski fašizem, nemški nazizem in japonski fašizem, oziroma njihova sovražna agresivnost.

Kaj sta svet naučila Liga narodov in Društvo narodov? To, da samo besedičenje pri takih ustanovah ni zadostno, če za njim ne stoji trdna volja vseh onih narodov in držav, ki jih ustanove. Dalje, da za mir v svetu je treba znati tudi žrtvovati in ne samo besedičiti. Da je treba podpisati pogodbe in sklepe spoštovati in jih tudi kolektivno braniti proti onim, ki bi jih radi uničili, da bi se v kakih sporih sami koristili. Kdor za mir ni pripravljen žrtvovati, ga vreden ni in ga tudi imel ne bo. To potrjuje na vsej črti sedanja vojna. V Ligi narodov so se delali sklepi, dobri sklepi proti vojnim nergačem. Ampak teh sklepov ni nihče branil ne uveljavljal. Anglija se je zmi-kala odgovornostim. Združene države so po zadnji vojni s svojimi republikanskimi administracijami porušile vse, kar je sezidal pokojni Wilson. Ko so Japonci napadli Kitajsko, ni bil nihče pri volji braniti miru. Ko je Mussolini napadel Abesinijo, ni bilo poleg praznih fraz na Liginih zasedanjih nobene akcije proti njemu. Še Hitlerju so skoro tri leta prizanašali, misleč, da ga bodo pomirili. Ampak razgrajajočega vruga je težko pomiriti in v tem slučaju ga niso pomirili. Isti nazijski vrug je malo pozneje napadel Anglijo, Francijo, in zahrbtni Japonec Ameriko. Tisti, ki se takoj v začetku, ko sta se fašizem in nazizem razvijala in sta začela postajati napadalna, niso zganili, so bili napadeni sami. Sami so zgubili mir. V tem je nauk za svet in za vsakega, da miru se ne ohrani z meščarjari in popušcanjem in ne s kako izolacijsko politiko, pač pa je treba med narodi solidarnosti, vzajemnosti in skupnih nastopov. Drugače ni nič, ni bilo dosedaj, pa ne bo v bodočnosti, pa naj se besediči v kakih razgovorih o miru še toliko.

Vsa dosedanja zamišljenja o miru v svetu in kako ga ohraniti v bodočnosti so v bistvu ista, kakor so bila v prejšnjih poizkušnjah. Gradi se nekaj le pod drugim ime-

nom. Bistvo je isto. Trudijo se pa, da bi dali bodoči taki ustanovi več moči in oblasti, kakoršna koli ime bo že dobila in nosila, da bi bila trajna in bolj učinkovita, kakor pa so bile doslej slične mednarodne ustanove.

Pri vseh dosedanjih razpravah o tem se zdi, da ima Rusija najbolj temeljite predloge. Ruski predlog odločno določa in zahteva, da se vodstvu take ustanove določi stroga odgovornost, da drži svet v miru. Vsaka država pa se mora strogo odvezati, da bo podpirala vodstvo tozadevne bodoče mednarodne ustanove. Angleži so v tem nekam nejasni, dasi kažejo zanimanje za to. Vsaka elastična določila v tem oziru bodo nevarnost za mir v svetu. In baš Rusi so proti takim elastičnim določilom.

Vojna, kakor izgleda, se bo v Evropi vsak čas zaključila; težko je misliti, da bi se vlekla preko zime. Urejevanje pojnega sveta se bo pa vlekle morda več let. In pri teh vprašanjih ne bo šlo tako gladko, kakor si predstavljamo. Politični spori bodo na dnevnem redu. Diplomacija bo igrala čudne igre, kakor jih je v preteklostih. Svetovni položaj bo imel vsak dan drugo lice. V hazardnih političnih igrah bodo dobivali danes eni, jutri drugi. Svet bo v novih dnevih in časih, pa tudi v novih težavah.

PRVA VOJNA ŽRTEV
Willard, Wis.

Pred nedavnim je Mr. Louis Arch dobil poročilo od vojnega oddelka, da je njegov sin Steve na francoskem bojišču ranjen, a že čez par dni po tistem pa brzojav, da je ranam podlegel. Pokojni Steve Arch je bil Staff Sergeant. Prej je bil v Afriki, Angliji in Italiji, zadnje čase pa na bojišču v Franciji, kjer ga je doletela prerana smrt. Star je bil 26 let, v službi Strica Sama pa je bil štiri leta.

Dne 4. septembra je bila za pokoj njegove duše opravljena sv. maša, ki jo je daroval naš č. Father Raphael ob veliki udeležbi prijateljev, znancev in sorodnikov družine Mr. Louis Arch. Pokojni je bil član družstva sv. Družine št. 136 KSKJ, katerega članstvo se je v častnem številu udeležilo sv. maše. Ginjaivo je bilo videti, ko sta ob času pogrebnih molitev v vojaško zastavo prisostvovala ravno na dopustu se nahajajoča Sgt. Robert Debeve in Petty Officer 1st Cl. Charlie Perushak. Pokojni Steve je prvi izmed 85 iz willardske naselbine, ki je dal življenje za domovino. Naj mirno počiva tam v tuji daljni Franciji, ostalim pa izrekamo naše globoko sožalje. Naj še dostavim, da so se med drugimi udeležili sv. maše tudi Mr. Joseph Arch in Mr. Victor Leskovar z družino iz West Allis, Wis.

Ludvig Perushak.

PRIHOD SLOVENSKEH UJETNIKOV V COLLINWOOD
Cleveland-Collinwood, O.

Pomenljivi in obenem gahljivi prizori so se odigrali nedeljo 27. avgusta 1944 pred slovensko cerkvijo Matere Božje v Collinwoodu; cerkveni zvonovi so praznično klenkali ter naznanjali prihod slovenskih ujetnikov iz Italije. Prišli so v Cleveland iz taborišča La Carne, O., da se udeležijo slovenske službe božje. Nepregledna množica jih je pričakovala ter jih navdušeno pozdravljala; zunaj pred cerkvijo jih je sprejel domači župnik, Rt. Rev. Monsignor V. Hribar, ter jih povedel v cerkev. Ujetnikom je bilo dodeljeno častno mesto v sprednjih klopih; vsi so bili pri spovedi in nekateri, ki so bili še tešči, tudi pri sv. obhajilu. Monsignor Hribar je imel nanje lep in podčuljiv nagovor; ter jih nazval Zastopnike Slovenskega Primorja; med sv. mašo so se ujetniki lepo ter dostojno obnašali ter bili vsej nabito polni čerkvi za vzgled; ob koncu službe božje je organist, Mr. M. E. Rakar, svečano intoniral na orgle krasno narodno pesem: "Lepa naša Domovina", ki je prešla vernikom, zlasti pa

ujetnikom v dušo in srce, kot nepozabljiv spomin. Med močnim bučanjem orgel in med klenkanjem ubranih zvonov so ujetniki odhajali iz cerkve med spalirjem tisočglave množice in med navdušenim pozdravljanjem collinwoodskih Slovencev. Odpeljali so se v dolgem sprevodu avtomobilov v Slov. Delavski Dom na Waterloo Rd., kjer jih je pričakoval bogat obed, pripravljen po organizaciji za slovenske vojne ujetnike; ob 5. uri zvečer so morali že oditi nazaj v taborišče. Ujetniki imajo slične uniforme kakor ameriški vojaki, le na rokavu in na kapi nosijo zeleni znak "Italy".

Prišli so v Collinwood na pobudo Mr. Antona Ipavec, kateri jih je že večkrat obiskal; Mr. Ipavec je šel nato k slov. župniku Rt. Rev. Hribarju, ter mu razložil željo slov. ujetnikov, da bi prišli k maši v Collinwood. Monsignor Hribar je takoj poslal prošnjo poveljniku taborišča v La Carne, O. Poveljnik Young je radevolje pristal na to prošnjo ter označil dan in uro, kdaj bodo ujetniki prišli; in tako smo imeli v Collinwoodu Zastopnike Slov. Primorja v naši sredini. Vseh skupaj je bilo osem; radi več razlogov naj navedemo tukaj tudi njih imena:

Kalčič Vinko, iz Ružic št. 110;
Cotar Drago, iz Rihenberka št. 29;
Krševan Zoro, iz Gradišča št. 59;
Rakar Marian, pri Pulju v Istri;
Marušič Bruno, iz Hrašče pri Postojni;
Lipušek Stanko, iz Sv. Lucije ob Soči;
Resinovič Franc, iz Herpelj-Kozina;
Brajkovič Anton, iz Pulj št. 178.

Z njimi je prišel še Floretti Marijan, iz Vidma (Udine), njegovi predniki so bili Slovenci in ima ženo Slovenko iz Avče pri Kanalu. Ti slovenski fantje so bili ujeti po Afriki in Siciliji, kjer so se tolkli za kredit Italije; zopet en primer kako se morajo Slovenci boriti in izpostavljati svoje življenje za tuje interese — za zopetno upostavitve rimskega imperija. Ko so prišli ujetniki v Collinwood, jih je množica pozdravljala ter obljubila, da ne bodo pozabili, da ne pridejo hramnim potom zopet v Italijo, kamor jih bodo za go-tovo potiskali, ako se ne potegne kdo pravočasno zanje. Za enkrat, rimskega imperija ne bo, to je prav gotovo, ampak Italijan je zvit in pretkan in

zraven še komedijant, da vsakega lahko premoti pri pravdi za slovensko Primorje. Italijani nikdar ne zmagujejo z orožjem, ampak vselej zmagajo z jezikom; tako ti znajo pihati na dušo s sladkimi besedami, da lahko omamijo še najboljšega diplomata. Zlasti kadar se bo šlo za Trst in Gorico, tedaj se bodo šele zvijali in lizali okrog zelene mize ter obljubljali Slovencev nebesa na zemlji; ne verjemite jim, tako so svečano obljubljali v prvi svetovni vojni, ko ni bilo še Mussolinija in kompanije. Še so visele tiste sladke in slovesne obljube po stenah, zidovih in vogalih, ko so udirali v cerkev, motili službo božjo, žvižgali med slovenskim petjem v cerkvi, ter ustavljali slovenske pridige, duhovnike preganjali ter jih tirali v izgnanstvo na otoke. In ko so se Slovenci sklicevali na tiste obljube, so pričeli preganjati še slovenski jezik iz šol, slovensko učiteljstvo pošiljali v Italijo, a iz Kalabrije nameščali laške učitelje na slovenske šole. Laški učitelji po slovenskih šolah so pljuvali slovenskim otrokom v obraz, ker govorijo tisti "svinjski" jezik; ako so Slovenci iskali pravice, jih je sodnija dala vreči po stopnicah; to so sami požigali in morili, ki so razbijali slovenske spomenike v Postojni, Kobaridu in v Brancici; požigali cerkve in slovenske Domove, Slovence pa streljali v hrbet; vse to se je dogodilo še predno je Mussolini prišel na vladno. Ni treba niti misliti, kot pravijo, da bodo Italijane "zašili"; nič se bati za Lahe, si znajo sami dobro pomagati, ampak mi glejmo, da ne bodo Slovence zopet kje prikrajšali. Ako se ne bo potegnili zanje kakšna druga sila, na primer Rusija, bo pravda za slovensko Primorje na rešetu. Vse to smo premišljevali, ko smo pozdravljali slov. ujetnike ter želeli njim in vsem Slovencev boljše bodočnost.

Ernest Terpin.

ZA ČLANICE SZŽ ŠT. 2
Chicago, Ill.

Naša seja bo prihodnji četrtek 14. sept. ob 8. uri zvečer. Pri tej priliki bodo slovensko razdeljene zvezine broške tistim, ki so pridobile nove članice v našo podružnico. Letos smo na tretjem mestu. Bile smo že na drugem in četrtem, ali pa bomo kdaj na prvem? Upajmo. Čast vsem materam, ki skrbijo, da so njih hčere članice te tako lepe in tako koristne organizacije Slovenske Zenske Zveze. Tako tudi me Slovence ne zaostajamo za drugimi narodi in to naj nam bo v ponos. V zadnji kampanji so pristopile same mlade v oddelke B. V našo podružnico je pristopila tudi Mrs. Dr. F. Grill s svojo hčerko. Zadnji mesec je kupila malega fantka. O, kako je vesel in srečen Dr. Grill, to vsi vemo. V imenu 400 članic podr. št. 2 naše častitke. Mrs. J. Rezek je pristopila s svojo hčerko. Miss M. Nartnik je izvrstna pevka. Slišali smo jo na zvezin dan, kako krasno nam je pela v spremstvu svojega očeta. Prav lepa vam hvala. Miss Angela Rakovec je pa tako humoristična; če jo samo pogledaš, te spravi v dobro voljo. Miss M. Gradisher in druge, ki jim imena ne vem, vam kliče mo dobrodošle. Od lanske kampanje in še od prej imamo dekleta, ki so ponos materal, ponos zvezi in samim sebi. Enkrat se bodo skupaj pokazale. Boste videli, da resnico govorim. Kaj naj porečem o Mozina Sisters? Ena igra harmoniko, ena banjo, zraven pa tako lepo pojejo kakor dva angelčka. Saj smo ju slišali večkrat. Obe sta tudi članici pevskega kluba. Vidite, da imamo dekleta, ki so v ponos naše podružnice in nas vseh.

Čast vsem mladim materam. Same so že članice zveze, pa so vpisale svoje hčere. Me sta reješe smo ponosne na vas. Le

korajžno naprej. Prizadevajmo si, da bo naša podružnica napredovala. Najlepša hvala vsem in vsaki posebej za vse, kar katera dobrega naredi za našo podružnico št. 2. Najlepše pozdrave vsem članicam SZŽ po širni Ameriki.

Naj na tem mestu izrečem javno prisrčno zahvalo gl. predsednici Mrs. Marie Prislund in drugim glavnim odbornicam za prelepi spominski dar, ki sem ga prejela 27. julija za moj tako pomembni dan. Nikdar vas ne bom pozabila in Bog vam povrni tisočkrat.

Pauline Ožbolt,
3. gl. nadzornica SZŽ.

MEDENI PIKNIK VELIK
USPEH

Lemont, Ill.

Letošnji medeni letni piknik je uspel kakor do sedaj še noben. Gotovo so radovedni rojaki širom Amerike, ki so pri njem pomagali, kako je uspel, zato naj nekoliko poročamo o njem.

Vse je šlo tako po sreči, da se je očitno videla na celi prireditvi Marijina pomoč, za katere čast je šlo v prvi vrsti. Čisti dohodek je namreč namenjen kritju stroškov za slikanje in okrasitev njene romarske cerkve Marije Pomagaj tu na naših ameriških Brezjah.

Ze pred piknikom se je videla ta očitna njena pomoč v številnih pismih, v katerih so rojaki iz cele Amerike pošiljali svoje prispevke v prodaji in nakupu tiketov za nagrade, ki so bile razpisane. Pregledal sem ta pisma in iz njih se vidi jasno, kako ameriški Slovenci ljubijo svoj Marijin dom v Lemontu in kako radi in z veseljem pomagajo in žrtvujejo zanj. Bog je dal izredno lepo vreme. Ze par dni prej je bilo vreme lepo. Na dan piknika je bil pa vroč dan, ki je že sam vabil rojake od blizu in daleč na piknik, še bolj pa na romanje in obisk Marije Pomagaj. Čč. sestre so napekle cele koše "lecta": fantičkov, punčk, konjičkov, petelinčkov i. dr., da je izgledalo kot doma v starem kraju na romarskih shodih. Okrasile so tudi razne stojnice z zelenimi vencii. Priprave za piknik na farmi so se vršile celi teden popreje, kjer sta bili zlasti pridni Mrs. Hoge, mati Fathra komisarja in Mrs. Ferenčak iz Chicago, kateri gre v veliki meri zahvala za njeno veliko in požrtvovalno delo. Napleke so tudi veliko okusnih slovenskih potic. Ze zgodaj dopoldne so začeli prihajati rojaki v množicah deloma z avtomobili, deloma z busi, da je bil griček kmalu poln udeležencev. Zlasti velika je bila udeležba iz Chicago, fare sv. Stefana, kjer je Rev. F. Edward za ta dan priredil tudi letno farno romanje v Lemont k Mariji Pomagaj, za kar gre njemu in vrlim Chicagoanom posebno priznanje. To romanje je dalo celi prireditvi romarski značaj, česar so bili vis udeleženci zelo veseli. Ob 11. je daroval na oltarju pred lursko votlino pri jezeru na gričku slovensko sv. mašo sam Father John, ki je ta dan obhajal tudi svoj 74. letni rojstni dan, h kateremu mu iz srca častitamo in želimo še mnogo let tako krepkega zdravja, kot ga uživa sedaj, da bi nam še mnogo medenih piknikov priredil. Letošnji je ravno dvajseti, ki jih je do sedaj priredil. Slavnostno pridigo je imel Rev. Aleksander iz So. Chicago. Posebno lepo je bilo, ko so chicaški romarji pred sv. mašo prišli na griček v procesiji pod vodstvom F. Johna, F. Edwarda in F. Aleksandra, med molitvijo sv. rožnega venca.

Po sv. maši se je razvila prav posrečena in prisrčna zabava, ki bo ostala vsem udeležencem v dolgem spominu. Mrs. in Mr. Košnik in Mrs. in Mr. Sever so prodajali sladki med in ga hitro vsega razpečali, kar ga je bilo. Mrs. Jalovec je imela v

(Dalje na 3. str.)

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Ranjen

Biwabik, Minn. — Mrs. Ursula Urick (Urh) je prejela zadnji teden telegram od vojnega departamenta, da je bil njen sin Joe Urick 10. avg. nevarno ranjen na francoski fronti. Mrs. Urh je vdova in ima tri sinove v armadi. Bog daj, da bi prišlo kmalu poročilo, da je zopet zdrav!

Poroka

Biwabik, Minn. — Poročila sta se Miss Mary Zalar in Frank Pakj iz Gilberta. Nevesta je bolničarka, ženina pa snema slike z X-zarkii. Oba sta uposlena v Duluth Sanatorium. Prijatelji so jima pripravili zelo zabaven večer ter ju presenetili z lepimi darili. Oba sta Dobrepoljčana. Ženinovi starši so tudi dolgoletni naročniki Am. Slovenca. Želimo jima božjega blagoslova. — M. Dejak.

Jack Petrič doma

Chicago, Ill. — Na Delavski dan je prišel domov iz Afrike na tritedenski dopust topničar Pfc. Jack Petrič. Bil je dvakrat ranjen, prvič v Afriki, drugič v Siciliji. Dobil je odlikovanje Skrlatnega srca in druga odlikovanja. V kolikor nam je znano, je bil Jack prvi vojak iz šentstefanske fare, ki je bil ranjen v tej vojni; kasneje je bilo ranjenih več.

V Chicago

Chicago, Ill. — Te dni se je na svojem popotovanju po srednjem zapadu ustavil v Chicago znani narodni boritelj Rev. Frane Gabrovšek iz New Yorka.

Nenavaden cvet

Bradley, Ill. — Beremo, da so v Clevelandu na vrtovih nekaterih rojakov zrastle sončne rože, ki merijo 12 in celo 13 in pol palcev preko cveta. Na vrtu tukajšnjega rojaka Joe Keniga pa raste sončna roža, ki meri 17 palcev preko cveta, ki je tako težak, da mu je bilo treba narediti posebno oporo.

Poroke

Cleveland, O. — V cerkvi sv. Vida sta se 2. sept. poročila Rose Breskvar in Victor Tomažič. Nevesta je hčerka Mr. in Mrs. Breskvar iz 1244 Norwood Rd., ženina pa je sin Mrs. Frances Tomažič iz 143. St.

Dne 4. sept. pa sta se poročila Miss Alice Artel in Ivan Čeh. Nevesta je hči Mr. in Mrs. Artel iz 1606 Parkgrove Ave., ženina pa je znani član pevskega zbora Zarje.

Pobit pri delu

Cliff Mine, Pa. — Dne 22. avg. se je v rovu težko ponesrečil Matevž Ušeničnik, ki ga je jamski voziček pritisnil ob steno. V nevarnem stanju se nahaja v Mercy Hospital v Pittsburghu.

Ubit v vojni

Cleveland, O. — Mr. in Mrs. Simončič, ki vodita gostilno na 6524 St. Clair Ave., sta dobila brzojavko, da je padel v vojni njun sin Pfc. John Simončič. V februarju 1942 je šel k mari-nom, ko mu je bilo komaj 17 let. Poslan je bil na Havajsko otočje in se sodeloval pri zavzetju Maršalov.

Rojak umrl

Milwaukee, Wis. — Po enoletni bolezni je 22. avg. na svojem domu umrl Gregor Cesar, rojen v Ziljski dolini na Koroskem. V Ameriki je bil 43 let, prvih 20 let v Jolietu, Ill. Podlegel je raku na želodcu. Zapusča ženo, sina, tri brate in sedem vnukov.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.
2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Rutar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnik: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Gede, 10215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Gmek, 9537 Ave. M. So. Chicago, Ill.

UREADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

SPOMINI NAJINEGA POTOVANJA

Chicago, Ill.

Štejeva si v prijetno dolžnost, da se javno zahvaljuje Mr. in Mrs. Frank Bradachu, gl. drugemu podpredsedniku ZSZ, za prijazno in izvrstno postrežbo na njegovem domu, kjer sva se ustavila v družbi sobrata Louis Zebrana in Mrs. Jurjovec dne 31. avgusta, oz. tisti večer predno sva odpotovala na SAN-Sovo konvencijo v Cleveland. Nadalje se zahvaljuje Mr. Frank Vraničarju za njegovo prijaznost napram nama, kakor tudi Mr. in Mrs. Terlip v Jolietu. Lepa hvala tudi Mr. Joseph Zarlarju in Mr. Louis Zelezničarju za njuno prijaznost v gl. uradu KSKJ.

Dne 1. septembra sva odpotovala v Cleveland, kamor sva dospela ravno eno uro pred otvoritvijo SANS konvencije. Na konvenciji je bilo vse živahno in prevladovala je najlepša sloga in harmonija med delegati in odborniki SANSa vse skozi konvencijo. Upava, da bodo zaključki SANSove konvencije obrodili veliko dobrega sadu za našo milo domovino, da bo enkrat tudi naš, sedaj potepantni in ubogi narod, užival enako svobodo na svoji lastni grudi, do kakoršne smo upravičeni in smo je deležni mi Ameriški Slovenci.

Prav lepo se zahvaljujeva Mr. in Mrs. Joseph Ponikvarju za njih prijaznost in gostoljubnost na njenem lepem domu, kakor tudi za naklonjenost napram nama vse skozi konvencijo. Hvala lepa tudi uradnicam in članicam clevelandskih podružnic SZZ za njih povabilo in lep sprejem, katerega sva bila deležna na njih banketu. Lepa hvala tudi Mr. in Mrs. Mervar za njih sodelovanje z nama, kakor tudi vsem ostalim članom in članicam lepa hvala, kateri so se udeležili izrednega sestanka v počast najinega prihoda. Bilo je prav lepo na omenjenem sestanku, kjer nama je bila dana prilika, da sva se bolje spoznala z ostalimi agilnimi ZSZ člani v Ameriški Beli Ljubljani. Na omenjenem sestanku so bili sicer zastopani uradniki in ostali agilni člani in članice treh clevelandskih društev, kateri so obljubili, da se bodo podali na delo ter skušali pridobiti kolikor največ novega članstva v tekoči kampanji ZSZ.

Po konvenciji sva pa obiskala southchikaško članstvo, kjer sva se sestala z uradniki ter agilnimi člani tega društva, katere skupina je tudi nam obljubila, da bodo v bodoče skušali kaj več storiti za našo ZSZ. Hvala tudi Vam za Vašo postrežbo in obenem pa upava, da boste držali Vašo obljubo.

Torej hvala Vam vsem skupaj še enkrat in kadar boste prišli Vi na naše domove, bova pa skušala po najini zmožnosti Vam vsaj deloma povrniti za Vašo prijaznost ter naklonjenost na našem potovanju in obisku.

V nadi, da se zopet kmalu vidimo in pa da bo nama dana prilika, da vsaj deloma Vam poplačamo najine dolge, ostajava z bratskimi pozdravi Vam udana za uspešno kampanjo.

Leo Jurjovec, gl. predsednik
Anthony Jeršin, gl. tajnik.
P. S. Še posebno se pa jaz zahvaljujem Mr. in Mrs. Jurjovec za njuno prijaznost ter gostoljubnost za časa mojega bivanja v Chicagi. Dal Bog, da bo kmalu te vojne konec, da se njihova dva sinova, ki sta častnika v ameriški mornarici, kmalu vrne domov.

Anthony Jeršin.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

svoji oskrbi razprodajo in razdelitev dobitkov s pomočjo rojaka iz lepe Gorenjske. Udeleženci so prišli iz raznih okoliških držav. Celotno daljnega Sheboygana sta prišla Mrs. in Mr. Sireel, oče in mati Fathra Cirila, s svojima dvema hčerama in dvema sinovoma.

Šele ob večernem mraku se je začel hriček praznika. Vsi so odhajali domov veseli in zadovoljni z upanjem, da bo za prihodnji piknik že vojne konec in bo narodu mogoče v še večjem številu priti na piknik in počastiti Marijo. Popoldne se je srečalo za dobitke. Tisti, ki so zadeli, pa so bili navzoči, so odnesli dobitke sami domov, drugim po Ameriki pa so bili dobitki razposlani takoj drugi dan in so jih gotovo že dobili.

Franciskanska družina se prav lepo zahvaljuje vsem pomagateljem na pikniku, ki so tako požrtvovalno pomagali, da so bili gostje dobro postreženi in da je šlo vse v redu. Enako se pa tudi zahvaljujemo vsem rojakom širom Amerike, ki so s prodajo in nakupom tiketov tako dorežljivo in požrtvovalno pomagali, da se je dosegel tako lep uspeh. Father John mi je pa povedal, da se je pri sv. maši pred Lurško votlino spomnjal vseh teh dobrotnikov in prosil Marijo Pomagaj, da vsem stoterno povrne, kar so storili.

Bro. F. Xavier Paton.

Pomagajte Ameriki do zmage! Kupujte zvezne vojne bonde!

STRATEGIJA NA ZEMLJEVIDU

Z razgrnjenimi zemljevidi na kolenih razlaga Admiral Lord Louis Mountbatten položaj na burmski fronti, odkoder je ravnokar prišel. General Sir Bernard Montgomery v njegovem glavnem stanu v Normandiji.

SEPTEMBERSKA ŠTEVILKA "NOVEGA SVETA"

Te dni bo izšla septemberska številka družinskega mesečnika "Novega Sveta" s sledečo vsebino:

"DANES IN JUTRI" (uvodni članek); "PREGLED" (političnih in drugih dogodkov); "VSI SO PRIHAJALI" (narodna pesem); Dr. D. Doktorič: "DOBA SV. CIRILA IN METODA" (članek); Dr. John Zaplotnik: "BERNARD LOČNIKAR" (življenjski); J. M. Trupk: "TIHE URE — NI BIL, NE BO" (premišljevanja); E. G.: "SLEPA GOSPA MARIJA" (črtica); B. B.: "PREKLETSTVO" (črtica); "IZREKI"; "SLOVENSKE PIJONIR" (opisovanje zgodovine slovenske naselbine v Milwaukee in tamkajšnjih slovenskih družin); "DOM IN ZDRAVJE" (nasveti za zdravje in gospodinjstvo); "ZA SMEH IN ZABAVO"; M. Seemann - A. Lebar: "DVE

KRONI" (zanimiv roman).

Družinski mesečnik "Novi Svet" izhaja vsak mesec okrog 15. dneva v mesecu, razen v mesecu avgustu. Vsak mesec pri naša zanimivo zbrano čtivo svojim naročnikom. S prihodnjo številko začne v tem listu izhajati nov zelo zanimiv roman "NEVESTA Z MILIJONI".

"Novi Svet" je imel dosedaj vse skozi zelo zanimive povesti in romane. Ta novi roman pa je nekaj posebnega. Ljubitelji zanimivih povesti in romanov vabimo, da si naroče "Novi Svet", da bodo skozi jesen in zimo brali ta zanimivi roman.

"NOVI SVET" stane letno za Združene države samo \$2.00; za Kanado in ostalo inozemstvo pa \$3.00 na leto. Naročnino je poslati na: UPRAVA "NOVI SVET", 1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Ill.

PARTIJA ŠAHA

Julij Cezar je do svojega osemnajstega leta veselo in brezskrbno živel. Grška filozofija ga ni nič kaj zanimala, tem bolj pa se je vnel za lepoto žensk. Bil je pa izvrsten borec in je izborno zabaval družbo.

Ker je bil sin odlične rodbine in je imel radi nje dobre zveze, je bil že vnaprej določen za politično življenje. Vendar ni bilo Cezarja nikoli videti na forumu z voščeno tablico, da bi si zapisoval govore slavnih mož in bi se priučil njih govorništvu. Poznal pa je natančno vse življenje slehernega moža in zato so se ga bali in ga niso nič kaj marali.

Ko je imel Julij Cezar osemnajst let, je dobil v roke lepo vsooto denarja. Zato se je odpravil na zabavno potovanje v Indijo. Nazajgrede se je vkrcal na neko ladjo, da bi se mimo Grčije pripeljal v domovino. Spotoma pa so morski razbojniki napadli ladjo, pometali mostvo v morje, a Cezarja so kot ujetnika odvedli na krov razbojniške ladje k poveljniku ben Jusufu.

Poveljnik je Cezarja prav prijazno sprejel. Dal mu je razumeti, da se bo vedel z njim kot z ujetnikom, ki ga more dati tudi umoriti, vendar spoštuje v njem viteškega človeka in mu dovoli, da se svobodno kreta po krovu njegove ladje.

Ben Jusuf je bil strasten šahist in upal je, da bo Cezar njegova vredna tovariš pri igri. Zato je nekega večera začel govoriti o šahu in je navdušeno razlagal, kakšne neminljive zasluge si je pridobila Indija s to igro. A Cezar, ki je poznal šah komaj po imenu in je bil doslej kar mimogrede opazoval nekaj šahovskih partij se je zaničljivo smehljaj in dejal, da se njemu zdi vsakdo tepec, ki se s šahom ukvarja. Sicer pa je dejal, si misli, da niti v Indiji niti kje

drugje na svetu ni nikogar, ki bi ga mogel v šahu premagati ali doseči nedognan izid igre.

Ben Jusuf se je radi teh izjavajocih in prevzetnih besed silno razsrdil. Že je hotel planiti na Cezarja, a se je premagal in ga prav mirno pozval, naj igra z njim partijo šaha. Če bi naneslo, da bi Cezar dobil giro, mu podari prostost; če pa igro izgubi, ga bo dal obesiti na najvišji vrh jarbole. Cezar se je brezbrizno nasmehnil, sprejel ponudbo in se usedel za mizo, da se začne boriti.

Ben Jusuf je položil svoj meč kraj sebe na mizo. Že prve poteze so mu potrdile mnenje, da je njegov soigralec popolnoma neizkušen začetnik, ki ni imel niti pojma o šahu. Cezar pa je mirno in oholo igral dalje in se ni prav nič zmenil za to, da je izgubljal figuro za figuro. Pazil je le na to, da bi spravljal svojo kralja na varno.

A Jusuf je jako pozorno igral in se je venomer trudil, da bi nasprotnika spravil v zagato, odkoder se ne bi mogel braniti, nikar da bi začel iznova napadati. Ko je prav zvito izvil Cezarju nekaj figur z deske, je začel prav težavno in dolgovezno kombinacijo s tem smotrom, da bi popolnoma uničil nasprotnega kralja, kar pomeni v šahu "mat", konec igre in polom nasprotnika.

Kombinacija se je posrečila. Kolobar krog Cezarjevega kralja je bil vedno ožji, "šah" je sledil "šahu". Mahoma je Jusuf vstal, namignil in dejal: "Šah in mat! Partijo si izgubil!"

Cezar, ki je svojega obleganega kralja lahkomišelnost porival sem in tja, se je mirno ozrl v Jusufa.

"Kako to?" je vprašal in skomignil z rameni.

"Kako je to?" se je razvnel razbojniški poglavar. "Tvoj

kralj nima nobenega izhoda več: če gre semkaj, ga pobije tekač; če gre tjakaj, ga potolče kmet; tu sem ne more, ker je tu njegov lastni tekač... Na šahovnici ni nobenega prostora več zanj!"

"Na šahovnici že ne," je odvrnil mirno Cezar, "pač pa tu, izven šahovnice." In je vzel svojega kralja z deske in ga postavil na rob mize. "Ben Jusuf, ti imaš potezo!"

"Nesrečni človek!" je vzklisknil ta ves iz sebe. "Tako vendar kralj ne more nikamor!" "Saj vidiš, da more!"

"A ne po šahovskih pravilih!" je zatulil ben Jusuf. "Odslej bodo šahovska pravila pač takšna — jaz jih bom tako spremenil!" je zavpil Cezar. Skočil je s stola, pograbil meč, ki je ležal na mizi, in je ubil ben Jusufa.

Preplašeno mostvo se je vdal Juliju Cezarju, ki je kot novi poveljnik zaukazal, naj odpeljejo ladjo k obrežju in je tovor prodal normanskim trgovcem.

(Ogrsko: Maurus Mezei.)

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popravljaji ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK

in

KIRURG

Urad:

1901 West Cermak Road

CHICAGO

Telefon Canal 4918

Residenčni tel.: La Grange 3986

1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

naše blage soproge in matere

JOSEPHINE GAČNIK

ki nas je za vedno zapustila dne 10. septembra 1943.

Mili Bog, nebeški Oče, daj ji večni mir. Bodi ji usmiljeno Srce Jezusovo. Mati ljubezni in bolečin, prosti za njo.

Draga soproga, ljubljena mati, k Tvojemu grobu smo zopet prišli, kjer počivaš mati naša, ki si za vselej zaprla oči.

Prehitro si odšla od nas, zamrla na veke je Tvoj glas, spomin na Te naprej živi, in bo živel do konca naših dni.

Nikoli nam ne mine dan, da bi ne bili v duhu tam, kjer snivaš svoj miriški sen, kjer dom je Tvoj sedaj hladen.

Draga soproga, ljubljena mati, prosti pri Bogu v nebesih za nas. Truplo naj Tvoje v miru počiva. Duša pa večno naj radost uživa.

Zalujoci ostali:

FRANK GAČNIK, soprog; JOSEPHINE in MARGARET, hčeri; FRANK, ANTON, OTO in HERMAN, sinovi.

Johnstown, Pa., dne 12. septembra 1944.

OGLASI V "AMER. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEH.

Glejte da bodo vaša ožemalna vretena trajala do zmage

POKVARILI boste vretena če devate preveč v ožemalnik

Ker je treba veliko gumija za opremo oboroženih sil, je v vojnem času težko dobiti gumij za ožemalna vretena. Mnogo strojev, ki prevlečujejo vretena z gumijem, je zdaj v vojni službi... Zato pazite na svoje ožemalno

vreteno. Trpeti mora dolgo.

Ne mašite preveč perila naenkrat med vretena. S perilom boste gotovi prav tako hitro in veliko bolj varno če devate blago po malem v ožemalnik.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Zahvalila se mu je s smehljajem, toda po zapetosti njegovega ponosnega obraza je uganila, da ga je pravkar bridko užalila, morda bolj, kakor ga je bil pred nekaj urami užalil njen oče z vsemi krutimi očitki.

Odrekla mu je bila zaupanje, edino, kar more dati ženska moškemu razen ljubezni. Hotela se je zavarovati pred morebitnimi presenečenji, toda udarila je na slepo in ni izbirala načina in besedi. Na lepem je začutila, da je s svojo nerodnostjo še poglobila prepado, ki je nastal med njo in njenim možem po odhodu iz Jacheresa.

Ni utegnila dolgo premišljevali, ali je prav ravnala ali ne. Njen mož se je opravičil, da jo bo pustil nekaj trenutkov samo, potlej je pa odšel v predsobje, kamor je sluga pravkar prinesel kovčege.

Slišala je svojega moža, kako je slugi nekaj naročal:

"Moran, pripravili mi boste zaslonno posteljo na divanu v delovni sobi. Počakajte! Še prej boste pa pripravili nekaj večerje. Madame je gotovo lačna po tako dolgem potovanju."

Tedaj je Orana stopila iz sobe in dejala: "O, hvala, prav nič nisem lačna. Zdaj, ob tej pozni uri nisem vajena dosti jesti."

"Če se boste nocoj zadovoljili z jajci in gnatjo, vam prav rad postrežem," je vljudo dejal njen mož. "Moran," obrnil se je k slugi, "skočite po gnjat in po jajca, madame bo vseeno jedla."

Ko sta ostala sama, se je mladi Španec obrnil k svoji ženi. Na njegovem obrazu je bila še zmerom tista neprodna krinka vlnudnosti in strogosti. Počasi je dejal: "Povedati vam moram, Orana, da je moja služinčad prav tako skrupulozna kakor to stanovanje. Ta človek je moj sluga. Hkrati je postrežnik, v silo tudi kuhar. Zame, ki sem bil zvečine zdama, je to zadoščalo."

"Prav res bi bilo kar potratno, če bi imeli več služinčadi," je razumevala odgovorila mlada žena.

"Zame, pač! Za vas, ne. Da ne boste imeli preveč dela, bom danes naročil Moranu, naj pripelje jutri svojo ženo s seboj. Ona in Moran vam bosta pomagala, da se ne boste preveč utrudili pri delu, ki ga niste vajeni. Upam, da se boste tako nekoliko lažje živeli v nove razmere in v gospodinjstvo delo."

"Nikar preveč ne skrbite zame," je vzkliknila mlada žena, videč njegovo dobro voljo, da bi ji kar najboljši olajšal prihod. "Nisem razvajena, razen tega mi je sleherno delo v veselje."

In da bi mu še bolj pomagala iz zadrege, je dejala: "To stanovanje bi bilo kar dobro, samo če bi imelo še eno sobo več."

To pot mladi Španec na njeno opombo ni odgovoril drugega kakor: "Skušal bom to urediti že jutri, madame."

Spomnil se je, da je imelo prav to stanovanje prvotno več sob. Ker pa lastnik tako velikega stanovanja ni mogel dovolj hitro oddati, je dve sobi s posebnima vhodoma oddajal posebej, tri sobe s kuhinjo pa posebej. Moreno se je razveselil ob misli, da bo morda mogel dobiti še sosednji dve sobi in da se mu ne bo treba seliti. Kakor vsak moški je sovražil selitev in nered, ki prav rad nastane pri takšni priložnosti.

XXXII.

Že drugo jutro se je mladi mož domenil z lastnikom hiše, da bo dobil tudi sosednji sobi. Tako je Orana prišla do prostora, ki si ga je tako zelo želela.

"Oh, Moreno, videli boste, kako krasno bom uredila najino stanovanje," je vsa vesela vzkliknila, ko ji je prišel pravit, da bosta dobila še dve sobi.

Mladi Španec se je nasmehnil. Ni maral ženi pokvariti veselja, toda s krbjo je pomislil, kakšne stroške si bo s tem nakopal. To veliko stanovanje ga je stalo malone še enkrat toliko kakor prejšnje. Razen tega

je bilo treba kupiti primerno pohištvo. Ne bi bil rad zabredel v dolgove. Ali bo njegova žena te njegove pomisleke razumela?

"Skupaj bova kupila pohištvo, ki nama še manjka," je čez čas dejal. "Kajpak to še ne bo tisto pohištvo, ki nanj mislim v svojih sanjah in ki si ga gotovo tudi vi želite; skušala bova pač kupiti poceni nekaj udobne oprave, ki jo bova lahko pri prvi priložnosti prodala."

In da njegova mlada žena ne bi imela napačnih iluzij o njegovih denarnih razmerah, je potegnil iz žepa listnico, iz nje pa majhen šop bankovcev. Ponudil jih je Orani, rekoč:

"Ker ste zdaj gospodinja v najinem domu, se spodobi, da boste tudi najin finančni minister. Zase sem obdržal samo najpotrebnejše. To, kar sem dal vam, nama mora zadoščati do konca tega meseca."

Začudeno je gledala v bankovce v svoji sobi. Doslej še nikoli ni nosila odgovornosti za to ali ono stvar. Doma je dobila le toliko denarja, kolikor ga je potrebovala za malenkostne osebne izdatke, vse drugo ji je mati kupila. Zato se ji je zdela vsota, ki jo je držala v rokah, zelo velika, da za mesec dni skromnega življenja kar neizčrpna.

"Tega denarja je zelo veliko," je nežno dejala, "menda ga ne bo še ta mesec konec."

Mladi Španec jo je začudeno pogledal. Doslej ni vedel, da ima tako malo pojma o denarju. Tisti trenutek se mu je zazdelo, da je njegova žena še pravi otrok, neizkušena in nepraktična, prav potrebna njegove pomoči.

"To je manj, dosti manj, kakor mislite," je dejal očeto. "Zelo se bojim, mala moja ženka, da se vaši izdatki ne bodo dobro ujemali z najinim proračunom..."

"Oh, ne verjamem," je vzkliknila Orana in zardela. Zelo pridna bom! In če ne bom kar takoj znala gospodinjiti, me menda tudi ne boste preveč oštevali?" je hudomušno dodala.

"Ne bom vas ošteval, Orana. Nihče ni učen iz nebes padel, kaj ne? Upam pa, da se boste potrudili prilagoditi se svojim dohodkom..."

Zagledal se je v njene sinje oči, ki so naspol zvedavo, naspol presenečeno strmele vanj. Ali bi ji mogel kaj odreči, kadar bi ga tako pogledala? Stresel je z glavo, kakor da bi hotel odgnati izkušnjava.

Orana se je zasmejala, veselo in razigrano: "Veste, kaj pravi o denarju moja babica? Denar je zato tako lepo okrogel, da nam hitreje polzi iz rok!"

Tudi Moreno se je nasmehnil: "Vaša babica bi utegnila prav imeti, toda ona je bogata. Bojim se samo, da bi vi v svoji neizkušenosti storili kakšno večjo napako, ki bi jo bilo težko popraviti. Saj me razumete, Orana?"

"Ali sva tako siromašna?" je presenečeno vprašala mlada žena.

Moreno je zardel. Vseč mu je bilo, ker je rekla 'sva', ker je tudi v mislih vezala svojo usodo z njegovo, toda njeno odkrito vprašanje je zbudilo njegovo samoljubje.

"Siromašna?" je vprašujoče ponovil. "Tisto ne. Vse je odvisno od želja, ki jih človek ima. Na svetu je mnogo ljudi, ki bi zanje pomenil denar, ki ga zaslužim v enem mesecu, pravo premoženje. Mnogo jih pa je, morda še več, ki bi se jim zdel moj zaslužek spričo njihovega bogastva kakor kaplja v morje. Vse to vam bom razložil pozneje."

"Dobro," je spravljivo privolila, "nehajva govoriti o denarju. Misliha rajši na bodočnost in na tisti 'pozneje', na tiste lepe dni, ki naju še čakajo..." Hudomušno ga je pogledala.

Bilo je razumljivo, da je denarne zadeve niso skrbele, kajti pred odhodom ji je bila mati stisnila v ročno torbico ovoj s šopom tisočakov. "Za prvo silo," je vsa v solzah dejala. Uboga, dobra mamica.

AMERICANI V LUKSEMBURGU; RUSKI PARAŠUTNIKI V JUGOSLAVIJI; DRUGE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

čna preizkušnja za Nemce in če bodo junaško vzdržali v tem, mora priti končna zmaga. Odpor nemške vojske se zvišuje, ki pa ne bo vzdržal pred zavezniško vojsko. Lahko borbo le podaljša, na kako zmago za Nemce pa je vsako upanje zastoj.

Ob gotoki črti v Italiji divjajo zadnja dva dni ostri boji. Odpor je trdovraten, vendar so Amerikanci prebili severno-zapadno nad Florenco gotoko črto in so v bližini mesta Pistola, od kjer vodi važna proga proti Bologni v Severni Italiji. Ob Jadransu se Nemci trdo drže.

Tekom zadnjih tri dni so Zavezniški bombardirali zapadno Nemčijo, Nemško Avstrijo, nemške postojanke v Ogerski in drugod z več, kakor 3,500 letal.

London, Anglija. — Glasom radio vesti, so Rusi poslali v Jugoslavijo več sto svojih parašutnikov. V ponedeljek so bili Rusi oddaljeni le še 35 milj od Titovih čet. Rusi so zasedli večino Transilvanije v južno-zahodnem delu Ogerske. Na jugu

so prodrli do grške meje in nemško poročilo omenja, da so Rusi že daleč v Grčiji in se bližajo obrežjem egejskega morja. To poročilo sicer ni potrjeno.

Drugo poročilo je v ponedeljek jutro omenjalo, da je nad 200,000 Nemcev odrezanih na Balkanu in da le čudež jih more rešiti pred zajetjem.

Na Balkanu se odigravajo dogodki silno hitro. Rusi, ki so zadnji terek napovedali Bolgarom vojno so v soboto istim dovolili premirje za tem, ko so Bolgari sprejeli njihove pogoje in napovedali Nemčiji vojno. Na Balkanu pričakujejo tudi zavezniškega vpada iz Italije preko Jadrana vsak čas.

V FRANCIJI NASTAJAJO POLITIČNI VRTINCI

Pariz, Francija. — Poskušanje generala De Gaulle, da zedini glavne francoske stranke za koalicijsko vlado ne uspeva preveč dobro. Londonski tednik "Economist" piše, da v Franciji straši prikazen revolucije, če bo kaka stranka preveč vstrajala, da uveljavi čisto svojo socialna načela v Franciji. Tekom zadnjih štirih let se je politika francoskih strank v svojih bistvih skoro popolnoma spremenila.

SLOVENSKA RADIO URA V MILWAUKEE!

Edina na osrednjem zapadu, z izključno slovenskim programom v obeh jezikih, se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne preko WRJN RACINE RADIO POSTAJE (1400 Kc.)

Oddaja jo slovenski list "Jugoslovanski Ohor" v Milwaukee. — Za uvrstitve godovnih in drugih čestitk, ali društvskih in trgovskih objav pišite najpозnejše do petka: jutraj na: YUGOSLAV (SLOVENIAN) RADIO HOUR, 630 West National Avenue, Milwaukee, 4. Wis. Telefon Mitchell 4373, ali Mitchell 5551.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nova stavba, kakor koli obsega. Sprejemamo velika dela kot gradnje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Obenem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasveta, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno. Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za smerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu 3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

IZSEL JE

VELIKI ANGLEŠKO-SLOVENSKI Besednjak

ki ga je spisal in uredil

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško izgovarjavo. Po tem besednjaku so popraševali. Zda je besednjak na razpolago.

STANE S POŠTNINO \$5.00

kar je poslali z naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj takoj pišejo ponj na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

Joseph Conrad:

NA MORJU

In veste li, kaj sem tedaj mislil? Premišljal sem samo to, kako bi se mogel čimprej iznebiti drugih dveh čolnov. Zdel sem imeti prvo poveljstvo čisto zase. Dokler mi je bilo mogoče križariti, me nikakor ni mikalo pluti s celim odredom brodovja. Čisto sam sem hotel pristati. Hotel sem prekositi druga dva čolna. Mladost, sama mladost, brezumna, mameča, krasna mladost!

Pri vsem tem pa nismo takoj odpluli. Morali smo še videti zadnje ure ladje. In zato so se naši čolni še vso noč podili okoli in se dvigali in spuščali na valovih. Moštvo je dremalo, bedelo, vzdihovalo in stokalo. Jaz pa sem opazoval gorečo ladjo.

V škrlatnem ognjenem kolobarju na krvavordeče lesketajočem se morskem površju je ladja besno gorela; v globoki temi med zemljo in nebesom; v iskrečem se, zlovesčem vodnem kolobarju. Visok, svetel, neizmeren, samotni plamen se je dvigal iz morja in z njegovega vrha se je neprestano valil proti nebu črn dim. Ladja je divje gorela; gorela je žalostno in dostojanstveno, kakor ponoči prižgana pogrebna grmada, obdana od morja, zastražena od zvezd. Veličastna smrt je bila sojena kakor nekakšna milost, nekakšen dar, nekakšna nagrada tej stari plavčaki na koncu njenih delavnih dni. Presunljivo kakor pogled na kako imenitno zmagovalstvo je bilo gledati, kako izroča svojega utrujenega duha varstvu zvezd in morja. Jarboli so se že tik pred zoro zrušili in ta trenutek je zasumela silna prha in ploha iskrečega se dežja, ki je bil videti, kakor da hoče napolniti z razpršenim ognjem vso strpljivo, bedejo, brezmejno noč, ki je tiho ležala nad morjem. Ko se je zdanilo, je bila ladja samo še zoglehena lupina, ki je tiho plula pod oblakom dima in nosila v sebi gmoto žarečega premoga.

Nato smo prišli za vesla, čolni so se postavili v vrsto in z barkačo na čelu kakor v sprevodu zapluli okoli ladijskih ostankov. Ko smo veslali okoli ladijske krme, je zlobno bušil proti nam tenak ognjeni jezik, nakaš se je ladja potopila, in sicer z glavo naprej, da je morje besno zasikalo. Nedogorela krma se je pogreznila nazadnje; barvna prevleka ji je bila uničena, odrgnjena, odlučena, in nobene besede, nobene črke, nobenega izživajočega reka ni bilo več, da bi kljubovalno kakor je bilo njeno življenje, vrgl proti vzhajajočemu soncu njeno samozavest in ime.

Odjadrli smo proti severu. Zavela je lahna sapica in okoli poldneva so pripluli zadnjikrat vsi čolni skupaj. Jaz nisem imel v svojem niti jarbola niti vesel, pa sem si naredil jarbol iz nekega nadomestnega vesla in razpel na kvačljko, ki sem mu jo dal za križ, senčnik čolna kot jadro. Čoln mi je bil nedvomno preojarboljen, ali zadovoljeval sem se z zavestjo, da bom, ker mi je vleklet veter v hrbet, mogel prekositi druga dva. Moral sem ju res čakati. Potem smo si skupno ogledali kapitanove zemljevide in po družabni južini, obstoječi iz trdega kruha in vode, dobili svoja zadnja navodila. Le-ta so bila kaj preprosta: krmariti proti severu in držati se kolikor mogoče skupaj. "Bodite previdni z zasilnim vrvmem, Marlow," je opomnil kapitan. In Mahon je, ko sem ponosno plul mimo njegovega čolna, privihnil krivi nos in vzkliknil: "Zaveslali boste in svojim čolnom pod vodo, če ne boste pazili, mladi tovariš." Bil

vam je res hudomušen ta stari možakar — naj ga globoko morje tamkaj, kjer sedaj spi, lahno, mehko ziblje na veke!

Pred sončnim zatonom se je ulil na čolna, ki sta bila že daleč zadaj, močan dež; tedaj sem ju za dolgo časa zadnjikrat videl. Drugi dan sem sedel ob krmilu svoje "orehove lupine" — ki je plula prvikrat pod mojim poveljstvom, — ko ni bilo ničesar drugega okoli mene, ko voda in nebo. Popoldne sem zagledal daleč od nas vršna jadra neke ladje, ali niti z besedico nisem omenil tega in moje moštvo je ni opazilo. Kakor vidite, sem se bal, da je nemara namenjena domov, kajti prav nič me ni bila volja, da bi se vrnil tik pred vrati Vzhoda. Krmaril sem proti Javi — drugo blaženo ime — prav tako kakor Bangkok, saj veste. Krmaril sem več dni.

(Dalje prihodnjič)

RES JE

Učitelj: "Česa pred sto leti še ni bilo na svetu?"
Francela: "Avtomobila..."
Tonček: "Aeroplana..."
Janežek: "Električne železnice..."
Jožek: "Mojega bratca, gospod učitelj."

DOBRA INVESTICIJA!

Proda se na južno-zapadnem vogalu in Damen Ave., 3 zidane hiše, dve trgovine, 9 flatov, ki prinese \$3180.00 najemnine. Grete na peči. Bo žrtvovano za ceno \$16,500.00; \$5,000.00 gotovine, ostalo na mesečna odplačila.

Proda se tudi dve dvonadstropne hiši. Vsaka ima dva flata, s kopalnicama, prtičiji in velikim jardom zadaj. Na 33rd Street, blizu Paulina Street. Ena hiša \$2,500.00, obe skupaj pa \$4,950.00. V gotovini je treba le 35%.

Za pojasnila se obrnite na:

S. G. TUPONICH
1429 West 18th Street,
Chicago, Ill.

PRODAM

4 flate zidana hiša. Furnace heat. Garaža za dve kare. Cena samo \$7,700.00. Nahaja se blizu Western Ave na 21st Place. Vprašajte za podrobnosti

4-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na 2547 So. Harding Ave., za ceno \$10,600;

3-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na Millard Ave. in 26. cesti, za ceno \$10,000;

3-sobni "cottage", ter zraven velika lota. Nahaja se na Gunderson Ave. v Berwynu, za ceno \$3,950;

Imam še več drugih hiš v Lawndale okolici, ter več hiš in bungalov v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradiser, telefon Berwyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2417 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telefon Rockwell 7196

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

"Amer. Slovenec" je vez, ki druži ameriške Slovence od obale do obale.